

OBSAH

Předmluva	13
Seznam zkratk.....	15
Úvod.....	19
Kapitola 1 Počítače a kybernetická kriminalita – základní pojmy.....	23
1.1 Co je a co není počítačová (kybernetická) kriminalita	23
1.2 Počítače.....	26
1.2.1 Hardware	27
1.2.2 Software.....	30
1.3 Data, informace a informační systémy	35
1.3.1 Data a databáze	35
1.3.2 Informace a informační systémy	38
1.3.2.1 Informace	38
1.3.2.2 Nosič informací.....	43
1.3.3 Informační systémy	46
1.4 Počítačové sítě, Internet a dálkový přístup	49
1.4.1 Počítačová síť.....	49
1.4.2 Přenos dat	51
1.4.3 Internet.....	56
1.4.3.1 Internet a jeho uživatelé	56
1.4.3.2 Cloud computing a webová úložiště.....	59
1.4.3.3 Internet technologicky.....	64
1.4.3.4 Internet obsahově.....	65
1.4.3.5 Internet právně a normativně.....	66
1.4.3.6 Internet v legislativě.....	71
1.4.3.7 Viditelný web, Dark Web a Deep Web	80
1.4.3.8 Internet a kriminalita	84
1.5 Od robotů po Společnost 4.0	84
1.5.1 Roboti.....	84
1.5.2 Autonomní systémy řízení vozidel.....	90
1.5.3 Váleční roboti.....	93
1.5.4 Průmysl 4.0, Společnost 4.0 a smart-...cokoliv	96
Kapitola 2 Kriminalita v prostředí informačních systémů a na Internetu.....	102
2.1 Historie a současnost kybernetické kriminality.....	102
2.2 Od sabotáží k útokům na zařízení ICT	104
2.2.1 Sabotáže (§ 314).....	104
2.2.1.1 Formy a způsoby sabotáží	104
2.2.1.2 Skutková podstata	108
2.2.1.3 Judikatura.....	111
2.2.2 Teroristický útok (§ 311).....	111
2.2.2.1 Formy a způsoby terorismu	111
2.2.2.2 Kyberterorismus.....	114
2.2.2.3 Kybernetická válka.....	120

2.2.2.4	Pachatelé kyberterorismu.....	125
2.2.2.5	Ochrana před kyberútoky.....	128
2.2.2.6	Zákon o kybernetické bezpečnosti.....	129
2.2.2.7	Ochrana proti kybernetickému nebezpečí.....	151
2.2.2.8	Právní úprava.....	152
2.2.3	Obecné ohrožení (§ 272–273).....	163
2.2.3.1	Úmyslný tr. čin podle § 272.....	163
2.2.3.2	Judikatura k § 272.....	163
2.2.3.3	Nedbalostní tr. čin podle § 273.....	165
2.2.3.4	Judikatura k § 273.....	166
2.2.4	Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení (§ 276–277).....	167
2.2.4.1	Úmyslný tr. čin podle § 276.....	167
2.2.4.2	Judikatura k § 276.....	171
2.2.4.3	Nedbalostní tr. čin podle § 277.....	175
2.2.4.4	Judikatura k § 277.....	175
2.2.5	Poškození cizí věci (§ 228).....	177
2.2.5.1	Formy a způsoby poškozování cizích věcí.....	177
2.2.5.2	Judikatura.....	178
2.2.6	Neoprávněné užívání ICT zařízení.....	179
2.2.6.1	Doba předinternetová.....	179
2.2.6.2	Sítě, Internet a dálkový přístup.....	180
2.2.6.3	Právní úprava neoprávněného užívání cizí věci (§ 207).....	184
2.2.6.4	Judikatura.....	184
2.3	ICT zařízení jako nástroje pro páčání tr. činnosti.....	186
2.3.1	Podvody (§ 209).....	186
2.3.1.1	Formy a způsoby páčání počítačových podvodů.....	186
2.3.1.2	Skutková podstata.....	192
2.3.1.3	Judikatura.....	196
2.3.2	Provozování nepoctivých her a sázek (§ 213).....	202
2.3.2.1	Formy a způsoby trestné činnosti.....	202
2.3.2.2	Skutková podstata.....	205
2.3.2.3	Judikatura.....	207
2.3.3	Poškození cizích práv (§ 181).....	208
2.3.3.1	Formy a způsoby poškození cizích práv.....	208
2.3.3.2	Skutková podstata.....	209
2.3.3.3	Judikatura.....	209
2.3.4	Vydírání (§ 175).....	212
2.3.4.1	Vydírání v prostředí ICT.....	212
2.3.4.2	Skutková podstata.....	219
2.3.4.3	Judikatura.....	220
2.4	Trestná činnost spojená se získáváním a šířením informací.....	226
2.4.1	Sociální sítě.....	226
2.4.1.1	Šíření informací.....	230
2.4.1.2	Získávání informací.....	230
2.4.2	Odpovědnost za obsah.....	231
2.4.2.1	Zákon o některých službách informační společnosti.....	231
2.4.2.2	Judikatura.....	233

2.4.3	Zákonem zavedená cenzura obsahu sociálních sítí v SRN	237
2.4.4	Ústavní základy ochrany soukromí a osobních údajů	238
2.4.5	Ochrana obsahu v sítích elektronických komunikací	240
2.4.6	Ochrana osobních údajů	241
2.4.6.1	Předpisy o ochraně osobních údajů	241
2.4.6.2	Základní pojmy související s osobními údaji podle zákona č. 101/2000 Sb.	242
2.4.6.3	Ochrana osobních údajů podle GDPR a dalších předpisů EU	243
2.4.6.3.1	Právní normy Evropské unie	243
2.4.6.3.2	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)	243
2.4.6.3.3	Směrnice NIS	251
2.4.6.3.4	Nahrazení Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích Nařízením ePrivacy	252
2.4.6.3.5	Návrh zákona o zpracování osobních údajů	253
2.4.7	Neoprávněné nakládání s osobními údaji (§ 180)	254
2.4.7.1	Formy a způsoby neoprávněného nakládání s osobními údaji	254
2.4.7.2	Skutková podstata	256
2.4.7.3	Judikatura	260
2.4.8	Šíření pornografie (§ 191)	266
2.4.8.1	Skutková podstata podle odst. 1	266
2.4.8.2	Skutková podstata podle odst. 2	273
2.4.8.3	Skutková podstata podle odst. 3 a 4	274
2.4.8.4	Judikatura	278
2.4.9	Dětská pornografie	284
2.4.9.1	Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192)	285
2.4.9.1.1	Skutková podstata podle odst. 1	285
2.4.9.1.2	Skutková podstata podle odst. 2	288
2.4.9.1.3	Skutková podstata podle odst. 3	289
2.4.9.1.4	Skutková podstata podle odst. 4 a 5	289
2.4.9.2	Judikatura k § 192	290
2.4.9.3	Zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193)	313
2.4.9.4	Účast na pornografickém představení (§ 193a)	314
2.4.9.5	Navazování nedovolených kontaktů s dítětem (§ 193b)	314
2.4.10	Porušování tajemství dopravovaných zpráv (§ 182)	315
2.4.10.1	Formy a způsoby porušování tajemství	315
2.4.10.2	Odposlechy prováděné orgány státu	317
2.4.10.3	Judikatura k problematice odposlechů prováděných státními orgány	335
2.4.10.4	Nelegální odposlechy	343
2.4.10.5	Skutková podstata porušení tajemství dopravovaných zpráv	346
2.4.10.6	Judikatura	356
2.4.11	Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183)	359
2.4.11.1	Formy a způsoby trestné činnosti	359
2.4.11.2	Skutková podstata	360
2.4.11.3	Judikatura	362
2.4.12	Ohrožení utajované informace (§ 317–318)	364

2.4.12.1	Předpisy pro oblast utajovaných informací	364
2.4.12.2	Formy a způsoby ohrožení utajované informace	367
2.4.12.3	Skutková podstata ohrožení utajované informace (§ 317)	368
2.4.12.4	Judikatura	372
2.4.12.5	Ohrožení utajované informace z nedbalosti (§ 318)	373
2.4.13	Vyzvědačství (§ 316)	373
2.4.13.1	Formy a způsoby vyzvědačství a špionáže	374
2.4.13.2	Skutková podstata	374
2.4.13.3	Judikatura	375
2.4.14	Šíření poplašné zprávy (§ 357)	375
2.4.14.1	Formy a způsoby šíření poplašné zprávy	375
2.4.14.2	Skutková podstata	378
2.4.14.3	Judikatura	380
2.4.15	Pomluva (§ 184)	383
2.4.15.1	Formy a způsoby pomluv v kyberprostoru	383
2.4.15.2	Skutková podstata	387
2.4.15.3	Judikatura	388
2.4.16	Nebezpečné vyhrožování (§ 353)	393
2.4.16.1	Formy a způsoby jednání	393
2.4.16.2	Skutková podstata	394
2.4.16.3	Judikatura	395
2.4.17	Nebezpečné pronásledování (stalking) (§ 354)	396
2.4.17.1	Formy a způsoby jednání	396
2.4.17.2	Skutková podstata	397
2.4.17.3	Účast na sebevraždě podle § 144 TrZ	404
2.4.17.4	Judikatura	405
2.4.18	Manipulace s kurzem investičních nástrojů (§ 250)	410
2.4.18.1	Skutková podstata	410
2.4.18.2	Judikatura	413
2.4.18.3	Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (§ 248)	415
2.4.19	Nekalá soutěž	415
2.4.19.1	Formy nekalosoutěžního jednání	418
2.4.19.2	Skutková podstata porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (§ 248)	437
2.4.19.3	Judikatura	439
	2.4.19.3.1 Civilní judikatura	439
	2.4.19.3.2 Správní judikatura	465
	2.4.19.3.3 Trestní judikatura	465
2.4.20	Zneužití informace v obchodním styku (§ 255)	473
2.4.21	Další trestné činy související se šířením informací	473
2.4.21.1	Trestné činy proti určitým osobám nebo skupinám osob	474
2.4.21.2	Možnosti šíření nenávistných projevů na Facebooku	475
2.4.21.3	Podněcování a schvalování trestného činu	476
2.4.21.4	Skutkové podstaty související s terorismem (§ 312e a § 312f)	477
2.4.21.5	Judikatura	478

2.5	Ochrana duševního vlastnictví v prostředí ICT.....	479
2.5.1	Nehmotné statky a duševní vlastnictví.....	479
2.5.2	Duševní vlastnictví.....	480
2.5.3	Průmyslová práva a porušení chráněných průmyslových práv (§ 269)	483
2.5.3.1	Definice a právní úprava ve zvláštních předpisech.....	483
2.5.3.1.1	Vynálezy.....	484
2.5.3.1.2	Průmyslové vzory	486
2.5.3.1.3	Užitné vzory	487
2.5.3.1.4	Topografie polovodičových výrobků.....	488
2.5.3.2	Skutková podstata dle § 269	489
2.5.3.3	Judikatura.....	490
2.5.4	Autorská práva, práva příbuzná právům autorským a jejich porušování (§ 270)	491
2.5.4.1	Formy a způsoby porušování autorských práv v oblasti ICT	491
2.5.4.2	Ochrana autorských děl podle národních a mezinárodních předpisů a smluv	493
2.5.4.3	Ochrana počítačových programů a databází autorským zákonem ...	496
2.5.4.4	Jiná porušování autorských práv s využitím prostředků ICT	504
2.5.4.5	Skutková podstata	510
2.5.4.6	Judikatura.....	511
2.6	Ryze počítačové trestné činy	541
2.6.1	Typické způsoby páchaní trestných činů přímo spojených s počítači.....	541
2.6.2	Od ust. § 257a tr. zákona k stávající právní úpravě tr. zákoníkem	544
2.6.3	Postih kybernetické trestné činnosti podle stávajícího trestního zákoníku	550
2.6.3.1	Kořeny právní úpravy	550
2.6.3.2	Příklady trestné činnosti podřaditelné pod ust. § 230–232	552
2.6.4	Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230).....	556
2.6.4.1	Skutková podstata podle odst. 1.....	557
2.6.4.2	Skutková podstata podle odst. 2.....	569
2.6.4.3	Skutková podstata podle odst. 3.....	572
2.6.4.4	Skutková podstata podle odst. 4.....	574
2.6.4.5	Skutková podstata podle odst. 5.....	575
2.6.4.6	Skutkové podstaty dle § 230 a software Galileo RCS.....	575
2.6.5	Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231)	580
2.6.6	Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232).....	585
2.6.7	Judikatura	588
2.6.7.1	Judikatura k § 257a	588
2.6.7.2	K právní úpravě podle § 230–232 tr. zákoníku	597
2.6.7.3	K nedbalosti	602
2.7	Ostatní trestné činy související s počítači	609
2.7.1	Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234)	609
2.7.1.1	Formy a způsoby trestné činnosti	609
2.7.1.1.1	Platební karty	609
2.7.1.1.2	Další platební prostředky.....	614

2.7.1.2	Skutková podstata podle odst. 1.....	617
2.7.1.3	Skutková podstata podle odst. 2.....	626
2.7.1.4	Skutková podstata podle odst. 3–6.....	627
2.7.1.5	Poznámky ke skutkové podstatě.....	628
2.7.1.6	Judikatura.....	628
2.7.2	Výroba a držení padělatelského náčiní (§ 236).....	646
2.7.2.1	Formy a způsoby trestné činnosti.....	646
2.7.2.2	Skutková podstata.....	648
2.7.2.3	Judikatura.....	649
2.7.3	Padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348).....	650
2.7.3.1	Skutková podstata.....	650
2.7.3.2	Judikatura.....	659
2.7.4	Maření spravedlnosti (navrhovaný § 347a).....	662
2.7.5	Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění (§ 254).....	662
2.7.5.1	Zákon o účetnictví.....	663
2.7.5.2	Zákon o dani z přidané hodnoty.....	667
2.7.5.3	Judikatura.....	671
2.7.6	Poškození finančních zájmů Evropské unie (§ 260).....	675
2.7.7	Vývoz zboží a technologií dvojího užití (§ 262–264).....	675
2.7.7.1	Porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262).....	676
2.7.7.2	Porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263).....	676
2.7.7.3	Zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 264).....	677
2.7.8	Zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 265–267).....	677
2.7.9	Neoprávněné provozování hazardní hry (§ 252).....	679
2.7.9.1	Hazardní hry a zákon o hazardních hrách.....	679
2.7.9.2	Skutková podstata podle ust. § 252.....	684
2.7.9.3	Judikatura.....	686

Kapitola 3 Odhalování a vyšetřování kybernetické kriminality.....687

3.1	Pachatelé kybernetické kriminality a jejich motivy.....	687
3.2	Kriminalistická expertiza v oblasti počítačové kriminality.....	690
3.2.1	Kriminalistika a kriminalistická expertiza.....	690
3.2.2	Důkazy a dokazování.....	692
3.2.3	Digitální stopy a digitální důkazy.....	697
3.2.4	Kriminalistická počítačová expertiza.....	702
3.2.4.1	Prvopočátky kriminalistické počítačové expertizy.....	702
3.2.4.2	Současné problémy při odhalování a dokazování kybernetické kriminality.....	702
3.2.4.3	Problém jurisdikce.....	702
3.2.4.4	Problém odhalování trestné činnosti.....	704
3.2.4.5	Problém dokazování.....	706
3.2.4.5.1	Fyzická versus logická přítomnost.....	707
3.2.4.5.2	Čas.....	707
3.2.4.5.3	Čitelnost dat.....	708
3.2.4.5.4	Identifikace a autentizace.....	708

3.2.4.5.5	Pravost důkazů	709
3.2.4.5.6	Průkaznost důkazů	715
3.2.4.6	Budoucnost kriminalistické počítačové expertizy	716
3.2.5	Postup před zahájením trestního stíhání (prověřování)	724
3.2.6	Vyšetřování	726
3.2.7	Dokazování	727
3.2.8	Znalci a znalecké posudky	729
3.2.8.1	Nezastupitelná úloha znaleckých posudků	729
3.2.8.2	Právní úprava týkající se znalců	730
3.2.8.3	Podávání znaleckých posudků	734
3.2.8.4	Výběr znalce	735
3.2.8.5	Nezávislost versus podjatost znalce	735
3.2.8.6	Zadání znaleckého posudku	738
3.2.8.7	Posuzování právních a odborných otázek	739
3.2.8.8	Sběr podkladů pro zpracování znaleckého posudku	740
3.2.8.9	Vlastní zpracování znaleckého posudku	743
3.2.8.10	Provedení důkazu znaleckým posudkem	744
3.2.8.11	Znalecký posudek předložený stranou	746
3.2.8.12	Přezkoumatelnost znaleckého posudku	747
3.2.9	Judikatura	748
3.2.9.1	Judikatura k dokazování	748
3.2.9.2	Judikatura ke znalcům a znaleckým posudkům	757
3.3	Další perspektivy boje proti počítačové kriminalitě	763
Kapitola 4	Prognóza dalšího vývoje kybernetické kriminality	766
4.1	K postihu útoků DoS/DDoS v rámci českého právního řádu	767
4.1.1	Formy útoků DoS/DDoS	767
4.1.2	Právní rozbor	771
4.2	Virtuální světy a virtuální kriminalita	779
4.2.1	Virtuální světy	779
4.2.2	Virtuální vlastnictví a virtuální majetek	779
4.2.3	Peníze a jiné „měny“	784
4.2.3.1	Peníze a jejich úloha	784
4.2.3.2	Soukromé peníze	785
4.2.3.3	Virtuální měny a kryptoměny	787
4.2.3.4	Virtuální měny versus elektronické peníze	799
4.2.4	Virtuální sex	808
4.2.5	Virtuální a skutečná kriminalita ve virtuálním světě	809
4.2.5.1	Informační kriminalita a virtuální svět	809
4.2.5.2	Klasická kriminalita ve vztahu k virtuálnímu prostoru a naopak	810
4.3	3D tisk	812
4.3.1	Technologie a technika 3D tisku	812
4.3.2	Právní aspekty 3D tisku	814
4.3.2.1	Autorskoprávní pohled	814
4.3.2.2	Průmyslově právní pohled	815
4.3.3	Další aspekty 3D tisku	816

4.4	Trestněprávní aspekty robotiky	817
4.4.1	Zákony robotiky nejsou právními předpisy	817
4.4.2	Odpovědnost za jednání robotů	819
4.4.2.1	Nový rozměr odpovědnostních vztahů	819
4.4.2.2	Deliktní odpovědnost v robotice	822
4.4.2.3	Zavinění z nedbalosti v robotice	827
4.4.2.4	Příčinná souvislost v robotice	829
4.4.2.5	Software robotů a deliktní odpovědnost	830
4.4.2.6	Další faktory ovlivňující jednání robotů	832
4.4.2.7	Fyzické a právnické osoby jako pachatelé „robotické“ kriminality	836
4.4.2.8	K odpovědnosti za autonomní vozidla	839
4.4.2.9	Robot jako oběť trestného činu	840
4.4.3	Závěr	840
4.5	Další předpokládaný vývoj kybernetické kriminality	843
4.6	Poznámky k výše uvedeným formám jednání	845
4.6.1	Útoky na technologické řídicí systémy	845
4.6.2	Odpovědnost za škodu způsobenou provozem nezabezpečeného informačního systému	847
4.6.2.1	Odpovědnost za škodu podle občanského zákoníku	847
4.6.2.2	Odpovědnost za škodu podle zvláštního zákona	855
4.6.2.3	Pojištění kybernetických rizik	858
4.6.3	Internet věcí	860
4.6.4	BYOD	862
4.6.5	Útoky prostřednictvím sociálních sítí	864
4.6.6	Střet mezi anonymitou a ochranou soukromí v kyberprostoru	864
4.7	Judikatura k této kapitole	873
4.7.1	K principu ultima ratio	873
4.7.2	K odpovědnosti za škodu	874
4.7.3	K zákazu donucování k poskytnutí důkazů proti sobě samému	878
	Závěr	896
	Summary	899
	Literatura	901
	O autorovi	925
	Věcný rejstřík	926